BA DEGREE CBCS 2017 EXAMINATION

SANSKRIT LANGUAGE AND LITERATURE – GENERAL

SEMESTER V

PRIVATE REGISTRATION

SG5CRT06

Sankhya and Yoga

१) शास्त्रविषयिका जिज्ञासा कस्मात् कारणात् कर्तव्या ?

(दुःखत्रयाभिघातात्, रागादिवशात्, अज्ञानात्, बन्धकरणात्)

२) शास्त्रविषयिका जिज्ञासा कस्मात् कारणात् कर्तव्या ? (दुःखत्रयाभिघातर्थं, ज्ञानार्थं, सुखार्थं, मोक्षार्थं)

३) कदा जिज्ञासा अपार्थेति पूर्वपक्षिमतम् ? (अननूच्य,दृष्टे, जुगुप्सायां, स्वप्ने)

४) जिज्ञासा कुतः ? न अपार्था भवति ?

(एकान्तात्यन्ततः दुःखापघातकारणात् ,दर्शनात्, सुखजनकत्वात्, आर्षत्वात्)

५) आनुश्रविकः उपायः कुतो न दुःखापघातकः ?

(श्रुतत्वात्, वैदिकत्वात्, आप्तत्वात्, अविशुद्धिक्षयातिशययुक्तत्वात्)

६) दुःखापघातकरणे श्रेयान् उपायः कः ? (मुक्ति, कर्म, भक्तिः, व्यक्ताव्यक्तज्ञविज्ञानम्)

७) अविकृतिः का ? (बुद्धिः, मूलप्रकृतिः , तन्मात्रा, महदाद्याः सप्त)

८) प्रकृतिविकृतयः के ? (महदाद्याः सप्त, बुद्धिः, तन्मात्रा, मूलप्रकृतिः)

९) पञ्चमहाभूतानि एकादशेन्द्रियाणि च कस्मिन् विभागे अन्तर्भूतानि?

(विकारः ,अविकृतिः, प्रकृतिविकृतिः, गुणः)

१०) न प्रकृतिः न विकृतिः च कः ? (पुरुषः,आकाशः ,ब्रह्मा प्राणः)

११) प्रमाणं कति विधम् ? (एकविधम्, त्रिविधम्, द्विविधम्, पञ्चविधम्)

१२) प्रमाणानि कानि ? (दृष्टमनुमानाप्रवचनं च , दृष्टमागमं च, दृष्टमात्रं च दृष्टमनुमानं च)

१३) प्रमेयसिद्धिः कस्मात् ? (ब्रह्मा, प्रमाणात्, शिवः , सत्)

१४) प्रतिविषयाध्यवसायः केन नाम्ना व्यवह्रियते ? (दृष्टम्, वायुः, तेजः, आपः)

१५) दृष्टं नाम किम् ? (लोकः, प्रतिविषयाध्यवसायः, पृथिवी, पुरुषः)

१६) लिङ्गलिङ्गिपूर्वकं किम् ? (शब्दः, उपमानं, अनुमानं, आगमः)

१७) अनुमानं कीदृशम्? (दृष्टं, शब्दजन्यं, अज्ञातं, लिङ्गलिङ्गिपूर्वकं)

१८) अतीन्द्रियाणां प्रतीतिः कथम् ? (सामान्यतो दृष्टादनुमानात् ,दृष्टात्, उपमितेः, आगमात्)

१९) सामान्यतो दृष्टादनुमानात् केषां प्रतीतिः भवति? (इन्द्रियगोचराणाम्, अतीन्द्रियाणाम् ,

२०) प्रकृतेः (प्रधानस्य) अनुपलब्धिः कुतः ? (सौक्ष्म्यात् , अतिदूरात्, व्यवधानात्, अभिभवात्)

२१) प्रधानस्योपलब्धिः कथम्? (कार्यतः, प्रत्यक्षेण, अनुमानेन, उपमानेन)

२२) सांख्यमते कार्यकारणसंबन्धः कीदृशोऽभिमतः ?

(सत्कार्यवादः, असत्कार्यवादः, भाववादः, विवर्तभावः)

२३) गुणाः कीदृशाः? (प्रीत्यप्रीतिविषादात्मकाः , अपरिणाणावन्तः, एकरूपाः, पुरुषनिष्ठाः)

२४) लघुप्रकाशकं च किम् ? (सत्वं , दुःखं, तमः, रजः)

२५) उपष्टंभकं चलं च किम् ? (रजः, ज्ञानं, बुद्धिः, मनः)

२६) गुरुवरणकं च किम् ? (अविद्या, तमः, महत्, प्रधानं)

२७) प्रधाने अविवेकित्वादेः सिद्धिः कथम् ? (श्रुतत्वात्, ज्ञातत्वात्, त्रैगुण्यात्, समानाभिहारात्)

२८) सांख्यमते जगत्कारणं किम् ? (प्रधानं, पुरुषः, ब्रह्म, ईशः)

२९) सांख्याभिमतं प्रधानं कीदृशस्वभाववत् ? (चेतनं, निश्चयं, अचेतनं, विवेकि)

३०) सांख्यमते कति तत्तानि ? (दश, चतुर्दश, पञ्चदश, सप्त)

३१) अव्यक्तस्य प्रकृतिः कथम् ? (त्रिगुणतः, चितिरूपेण, मनोरूपेण, ज्ञानरूपेण)

३२) गुणानां अनेकरूपवता जगद्रूपेण प्रवृत्तिः कथम् ?

(अविद्यया, ईश्वरप्रवृत्त्या, प्रतिप्रतिगुणाश्रयविशेषात् , कर्मणा)

३३) संघाताः कीदृशाः ? (परार्थाः, स्वार्थाः, अनश्वराः, अजडाः)

३४) त्रिगुणादिविपर्ययस्वभाववान् कः ? (ईशः , पुरुषः, तमः, रजः)

३५) त्रिगुणात्मकस्य सर्वस्य अधिष्ठानरूपः कः ? (पुरुषः, तमः, रजः.पुरुषः)

३६) सांख्यमते भोक्ता कः ? (प्रधानम्, महत्, जीवः, पुरुषः,)

३७) सांख्यमते कैवल्यस्वरूपं किम् ? (प्रकृतिपुरुषविवेकविज्ञानम्, आनन्दावाप्तिः, भोगः, सुखम्)

३८) सांख्यमते पुरुषस्य किमधिक्रियते ? (एकत्वं, द्वित्वं, बहुत्वं, अनित्यत्वं)

३९) जननमरमकारणानां प्रतिनियमात् किं सिद्ध्यति ? (पुरुषबहुत्वं, मनोबहुत्वम् ,प्रपञ्चलयः, जगद्वैविध्यम्)

४०) सांख्यमते साक्षी कः ? (प्रधानम्, महत्, जीवः, पुरुषः)

४१) सांख्यमते कैवल्यं कस्य ? (प्रधानस्य, तमसः, जीवस्य, पुरुषस्य)

४२) सांख्यमते मध्यस्थः कः ? (प्रधानम्, महत्, जीवः, पुरुषः)

४३) पुरुषः यद्यपि भोक्ता तथापि .... भवति? (अकर्ता, अचलः, सक्रियः, दुःखी)

४४) सांख्यमते दृष्टा कः ? (प्रधानम्, महत्, जीवः, पुरुषः)

४५) लिङ्गं (प्रधानं) कीदृशं भवति ? (चेतनं, अचेतनं, अपरिणामि, नित्यम्)

४६) लिङ्गं कदा चेतनवत् इव भवति ? (पुरुषसंयोगात्, अविद्यायां, ज्ञानोत्पत्तौ, परिणामे)

४७) उदासीनः कः कर्ता इव भवति? (प्रकृतिः, अहङ्कारः, पुरुषः, जीवः)

४८) प्रधानपुरुषसंयोगः किमर्थम्? (प्रधानस्य कैवल्यार्थम्, प्रपञ्चप्रवृत्त्यर्थम्, सुखार्थम्, दुःखापघातार्थम्)

४९) पङ्ग्वन्धवत् कयोः संयोगः ? (प्रकृतिपुरुषयोः , बुद्धिमनसोः, आत्मानात्मनोः, जीवब्रह्मणोः)

५०) सर्गः कथमुत्पादितः ? (प्रधानपुरुषसंयोगेन, भूतसृष्ट्या, तन्मात्रासंयोगेन, अविद्यया)

५१) प्रकृतेः आदौ कस्य सर्गः जायते ? (महत्तत्त्वस्य, अहङ्कारस्य, पुरुषस्य, मनसः)

५२) षोडशकात् गणात् किमुत्पद्यते ? (महत्त्वम्, अहङ्कारः , पञ्चभूतानि, पञ्चविषयाणि)

५३) बुद्धिः कीदृशी ? (सङ्कल्पः, अध्यवसायः, विकल्पः, विपर्ययः)

५४) बुद्धेः रूपं कीदृशम् ? (सात्त्विकम्, राजसम्, तामसम्, अज्ञानबद्धम्)

५५) धर्मज्ञानं विरागऐश्वर्यमिति कस्याः रूपम् ? (प्रतिभायाः, बुद्धेः, चितेः, वृत्तेः)

५६) अधर्मज्ञानवैराग्यानैश्वर्याणि कीदृशं रूपम् ? (तामसम्, राजसम्, परिणामि, सात्विकम्)

५७) धर्मज्ञानवैराग्यानैश्वर्याणि कीदृशं रूपम् ? (तामसम्, राजसम्, परिणामि, सात्विकम्)

५८)	अहङ्कारः सांख्ये केन रूपेण विवक्षितः ? (मनः, सङ्कल्पः, अभिमानः, बुद्धिः)

५९)	एकादशके गणे केऽन्तर्भवति ? (दशेन्द्रियाणि मनश्च,ज्ञानेन्द्रियाणि, पञ्चविषयाणि मनश्च, दशेन्द्रियाणि आत्मा च)

६०)	सात्त्विकं एकादशकः कथं प्रवर्तते ? (भूतादेः, तामसाहङ्कारात्, वैकृतादहङ्कारात् , पुरुषेण)

६१)	तन्मात्रः कथं प्रवर्तते ? (बुद्ध्या, मनसा, भूतादेः, प्रधानेन)

६२)	चक्षुःश्रोत्रघ्राणरसनत्वगाख्यानि कानि ? (कर्मेन्द्रियाणि , विषयाणि, बुद्धीन्द्रियाणि, अन्तःकरणानि)

६३)	वाक्पाणिपादपायूपस्थानि कानि ? (बुद्धीन्भ्रियाणि, कर्मेन्द्रियाणि, मनोवृत्तयः , अङ्गानि)

६४)	मनसः इन्द्रियत्वं कथम् ? (ज्ञापकत्वात् , प्रमापकत्वात्, सङ्कल्पकत्वात् , साधर्म्यात्)

६५)	मनसः नानात्वं कथम् ? (विषयभेदात्, दृष्टिभेदात्, गुणपरिणामविशेषात्, ज्ञानभेदात्)

६६)	रूपादिविषयेषु पञ्चानां वृत्तिः का ? (ज्ञानम्, स्मरणम्, अभिमानः, आलोचनामात्रम्

६७)	प्राणाद्याः पञ्चवायवः कीदृशाः ? (अचेतनाः, निश्चलाः, सामान्यकरणवृत्तिः, सङ्कल्पवृत्तिः)

६८)	अन्तःकरणत्रयस्य वृत्तिः कथम् ? (अदृष्टपूर्विका, दृष्टपूर्विका, सङ्कल्पपूर्विका, विज्ञानपूर्विका)

६९)	सांख्यमते पुरुषार्थाः के ? (धर्मार्थकामाः, अर्थकाममोक्षाः, भोगापवर्गौ, काममोक्षे)

७०)	करणानि (इन्द्रियाणि) केन कार्यते ? (पुरुषार्थेण, विज्ञानेन, मनसा, बुद्ध्या)

७१)	करणं कतिविधम् ? (पञ्चविधम्, द्विविधम्, त्रयोदशविधम्, चतुर्विधम्)

७२)	करणस्य कार्यं कतिधा ? (पञ्चधा, दशधा, त्रिधा, चतुर्धा)

७३)	कर्मेन्द्रियाणां को व्यापारः ? (आहरणं, धारणं, प्रकाशनं, सङ्कल्पनम्)

७४)	बुद्धीन्द्रियाणां को व्यापारः ? (आहरणं, धारणं, प्रकाशनं, सङ्कल्पनम्)

७५)	बुद्ध्यहङ्कारमनसां को व्यापारः ? (आहरणं, धारणं, प्रकाशनं, सङ्कल्पनम्)

७६)	अन्तः करणं कतिविधम् ? (पञ्चविधम्, द्विविधम्, त्रिविधम्, चतुर्विधम्)

७७)	बाह्यमिन्द्रियं कीदृशम् ? (अनित्यम्, नित्यं, साम्प्रतकालं, विभुः)

७८)	त्रिकालेष्वपि प्रवृत्तिः कस्य ? (आभ्यन्तरकरणस्य, चक्षुषः, दृष्टेः, विकल्पस्य)

७९) शब्दविषयका का ? (मनः, प्राणः, वाक् ,आत्मा)

८०) सर्वं विषयं का अवगाह्यते ? (सान्तःकरणा बुद्धिः, स्मृतिः, प्रज्ञा, मेधा)

८१) त्रिविधं करणं ....? (द्वाराणि, द्वारि, शेषम्, शेषि)

८२) दशेन्द्रियाणि कीदृशानि? (द्वाराणि,द्वारीणि, अङ्गानि, ज्ञायमानानि)

८३) त्रयो गुणाः कृत्स्नमर्थं कस्मै प्रकाशयति? (प्रधानाय, पुरुषाय, मनसे, अहङ्काराय)

८४) त्रयो गुणाः कृत्स्नमर्थं कस्मिन् प्रयच्छन्ति ? (मनसि , बुद्धौ, विज्ञाने, सङ्कल्पे)

८५) पुरुषस्य सर्वं प्रति उपभोगं कः साधयति ? (सत्यः, बुद्धिः, शब्दः, मनः)

८६) सूक्ष्मं प्रधानपुरुषान्तरं कः विशिनष्टि? (सत्यः, बुद्धिः , अहङ्कारः , मनः)

८७) अविशेषः इति केषां संज्ञा? (विषमाणां, इन्द्रियाणां, भूतानां, तन्मात्राणां)

८८) पञ्चभूतानि केभ्यः जायन्ते ? (विषयेभ्यः, इन्द्रियेभ्यः, तन्मात्रेभ्यः, मनोवृत्तिभ्यः)

८९) विशेषः इति केषां संज्ञा? (विषमाणां, इन्द्रियाणां, भूतानां, तन्मात्राणां)

९०) कीदृशः विशेषाः निवर्तन्ते ? (प्रभूताः, मातापितृजाः, सूक्ष्माः, स्थूलाः)

९१) सूक्ष्माः विशेषाः कीदृशाः ? (वैकृताः, प्राकृताः, नियताः, परिणामिन्यः)

९२) पूर्वोत्पन्नमसक्तं नियतं च किम् ? (मनः , इन्द्रियाणि, महदादिसूक्ष्मपर्यन्तम् , प्रधानम्)

९३) भावैरधिवासितं किम् ? (इन्द्रियसमूहम्, विषयसमूहम्, लिङ्गशरीरम्, स्थूलशरीरम्)

९४) निरुपभोगं कः संसरति ? (पुरुषः, अभिमानः, अहङ्कारः, सूक्ष्मशरीरम्)

९५) निराश्रयं लिङ्गं कैः विना न तिष्ठति ? (इन्द्रियैः, विषयैः, विशेषैः, करणैः)

९६) विशेषैः विना किं न तिष्ठति ? (मनः , चित्तं, लिङ्गशरीरम् , स्थूलशरीरम्)

१) दुःखत्रयाभिघातात्

२) दुःखत्रयाभिघातार्थं

३) दृष्टे

४) एकान्तात्यन्ततः दुःखापघातकारणात्

५) अविशुद्धिक्षयातिशययुक्तत्वात्

६) व्यक्ताव्यक्तज्ञविज्ञानम्

७) मूलप्रकृतिः

८) महदाद्याः सप्त

९) विकारः

१०) पुरुषः

११) त्रिविधम्

१२) दृष्टमनुमानाप्रवचनं च

१३) प्रमाणात्

१४) दृष्टम्

१५) प्रतिविषयाद्यवसायः

१६) अनुमानं

१७) लिङ्गलिङ्गिपूर्वकं

१८) सामान्यतो दृष्टादनुमानात्

१९) अतीन्द्रियाणाम्

२०) सौक्ष्म्यात्

२१) कार्यतः

२२) सत्कार्यवादः

२३) प्रीत्यप्रीतिविषादात्मकाः

२४) सत्वं

२५) रजः

२६) तमः

२७) त्रैगुण्यात्

२८) प्रधानं

२९) अचेतनं

३०) चतुर्दश

३१) त्रिगुणतः

३२) प्रतिप्रतिगुणाश्रयवविशेषात्

३३) परार्थाः

३४) पुरुषः

३५) पुरुषः

३६) जीवः

३७) प्रकृतिपुरुषविवेकविज्ञानम्

३८) बहुत्वं

३९) पुरुषबहुत्वं

४०) पुरुषः

४१) पुरुषस्य

४२) पुरुषः

४३) अकर्ता

४४) पुरुषः

४५)	अचेतनं
४६)	पुरुषसंयोगात्
४७)	पुरुषः
४८)	कैवल्यार्थम्
४९)	प्रकृतिपुरुषयोः
५०)	प्रधानपुरुषसंयोगेन
५१)	महत्तत्त्वस्य
५२)	पञ्चभूतानि
५३)	अध्यवसायः
५४)	सात्त्विकम्
५५)	बुद्धेः
५६)	तामसम्
५७)	सात्विकम्
५८)	अभिमानः
५९)	दशेन्द्रियाणि मनश्च
६०)	वैकृतादहङ्कारात्
६१)	भूतादेः
६२)	बुद्धीन्द्रियाणि
६३)	कर्मेन्द्रियाणि
६४)	साधर्म्यात्
६५)	गुणपरिणामविशेषात्
६६)	आलोचनामात्रम्
६७)	सामान्यकरणवृत्तिः
६८)	दृष्टपूर्विका
६९)	धर्मार्थकामाः
७०)	पुरुषार्थेण
७१)	त्रयोदशविधम्
७२)	दशधा
७३)	आहरणं
७४)	प्रकाशनं
७५)	धारणं
७६)	त्रिविधम्
७७)	साम्प्रतकालं
७८)	आभ्यन्तरकरणस्य
७९)	वााक्
८०)	सान्तःकरणा बुद्धिः
८१)	द्वारि
८२)	द्वाराणि
८३)	पुरुषाय
८४)	बुद्धौ
८५)	बुद्धिः
८६)	बुद्धिः
८७)	तन्मात्राणां
८८)	तन्मात्रेभ्यः

८९) भूतानां

९०) मातापितृजाः

९१) नियताः

९२) महदादिसूक्ष्मपर्यन्तम्

९३) लिङ्गशरीरम्

९४) सूक्ष्मशरीरम्

९५) विशेषैः

९६) लिङ्गशरीरम्